

درسعادته باب عالی جوارزده
دائرة مخصوصه

محل اداره :

مسائل قلمی

۱۳۲۶

اخطار :

مسئله مزه موافق آثار جدیدیه مع المنوی
قبول اولنور
درج ایدله بن آثار اعاده اولنور

دیه، فلسفه، علوم، حقوق، ادبیات و سیاسیات و باطلاح کرم سیاسی و کرم اجتماعی و مدنی احوال و مشوریه و اموریه و بحث ایدر هفته بر نشر اولنور.

آبونه بدلی

صاحب و مؤسسلری :

درسعادته نسخه سی ۵۰ باره در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

سنه لکی

القی آیلنی

ممالک عثمانیه ایچون	۸۰	۴۰	غروش
روسیه	۶۰۵	۳۰۵	روبله
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹	فرائق

تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

قیرلهدن مقوا بورو ایله کوندربیلر سه سنوی

۲۰ غروش فضله آلنیر

عدد : ۶۵

۱۹ ذی القعدة ۳۲۷ پنجشنبه ۱۹ تشرین ثانی ۳۲۵

اوجنچی جلد

علم فقه تاریخندن بر بارچه :

اجتهاده دائر

دور اصحابه امیرهاد :

مابعد

ذهن بشر، خارجدن حواس واسطه سیله دماغه انطباق ایدن اشکالی کندی استعداد فطریسی، یاخود استعداد کسبسی وجهله حل ایلر؛ عقبنده حاصل اولان معانی نی تحلیل ایتک حقننده، معانی نک حاوی اولدینی عناصر مختلفه بی ویاخود معانی مختلفه آواسنده اولان نسبتلری ادراک ایدرک بر حکم اعطا ایتک خصوصنده برچوق عوامل داخلیه و مؤثرات خارجیه نک تحت حکمنده بولمقله برابرینه استعداد ذاتینک تأثیراتندن قورتیلر من . بر جسم مایع متعدد قایلرده اشکال مختلفه اخذ ایتکده اولدینی کبی، انطباعات خارجیه دخی اذهان متعددهده صور متنوعه اخذ ایدر بیلیر . چونکه عموم بنی بشرک حواس و دماغنده اولان قوت وزندهکی هپ مساوی اولمادینی کبی، اذهانده اولان ملکه تحلیلیه دخی هپ بر اوله ماز : استعدادلر متفاوتدر .

بناء علیه محسوس، واحد اولمقله برابر .. حکم، ادراک، اختلاف ایدر بیلیر .

اشته احکام جلیله اسلامیهده واقع اولان اختلافاتدن بر قسمی دخی بو صورتله تحدث ایتشددر . بعضاً اولوردی که اصحاب کرام حضرتانی فخر کائنات علیه اکمل التحیات افندمزدن جمله سنک معلومی اولان بر موضوعه دائر احادیث شریفه ایشیدیر، افعال و تقریرات نبویلرینی مشاهده ایلرلردی . زمانلر کچر، تکرار - و قتیله حقننده سنت وارد اولان - اومسئله میدان چیقار، فقط ویریلرک حکمنده

اختلاف اولنوردی . حالبوکه اومسئله حقننده ورود ایدن سنتی هپسی بردن کورمش، یاخود ایشتمش بولنورلردی .

فخر کائنات افندمن حضرتلری اثنای حجه منادن مکبیه عودت ایدرکن « محصب » نام محله اینر، اوله، ایکندی، یانسو نمازلرینی اوراده ادا ایدرک بر مقدار آرام واستراحت بیورر، صوکره مکبیه داخل اولورلردی .

اشته فعل رسول بویله جه عموم اصحاب کرامک اوکنده واقع اولمش ایکن ارتحال نبویدن صوکره اوموقه نزولک سنت اولوب اولمادینی حقننده اختلاف ایدیلدی . ام المؤمنین حضرت عائشه عبدالله بن عباس سنت اولیوب فعل رسولده اتفاق وقوعه کلش اولدینی درمیان ایلر، ابوبکر و عمر رضی الله عنهما ایسه اول حضرته اشباع بیورر و ابن عمر حضرتلری نزولک سنن حجدن اولدینی سویلرلردی . حضرت پیغمبر اصحابیه برابر عمره حجی ادا ایتک اوزره مکبیه داخل اولدقلری زمان طواف بیتک اولکی اوج شوطنده رکن یمانی طرفی مستننا اولمق اوزره رمل ایدرک طواف ایلرینی امر بیورمش بویله جهده اجرا ایدیلشدی .

فقط ارتحال نبویدن صوکره بومسئله اختلافه معروض قالدی . ابن عباس رضی الله عنهما امر نبوینک لمصلحة وقوعه کلش اولدینی ادعا ایلردی . حضرت عمر فخر کائنات افندمزدن کوردکلری وجهله طواف بیوررلردی . حتی بردفعه بو نقطهده اجتهادی ابن عباسک مذهبنه توافق ایدنلردن برذاتک حضرت فاروقه :

« فیم الرمل الآن والكشف عن المساكب وقد اطأ الله الاسلام ونفی الکفر واهله؟ » دیمسی اوزرینه حضرت عمر باب عبادته محافظه کار اولدینی ایما ایدرک :

« ومع ذلك لاندع شيئاً كنا نفعله على عهد رسول الله صلى الله عليه وسلم » بيورمشلردى .

اصحاب كرام حضراتى نبى محترم افدمزك احرامه كيرديكى محل حقنده اختلاف ايدىورلردى . بعضارى ايكي ركعت نماز قيلديني ، بعضارى راحلهسى اوزرنده بولديني ، بعضارى بيدايه چيقديني زمان احرامه كيردى دييورلردى . ابن عباس خضر تلى بونلرك هپسنده حق ويرر ؛ فقط احرامه كيرمه سنك دكل ، بلكه تلييه ايمه سنك تكرر ايتيش اولديغى سويلر ؛ احرامه كيرمى ايسه ابتدا ذوالحليفه ده ايكن ايكي ركعت نماز قيلدقن صوكره وقوعه كلديكى درميان ايلردى . اشته كوروليوركه هر نه قدر محسوسجه وحدت موجود ايسه ده ؛ تحسس ، احتساس ، تلقى ، ادراكده اولان تفاوت حكيمى باشقه باشقه قابليره صوقش بولنيوردي . وقعه ده هر نه قدر اساساً وحدت مشهود اوليورسده اذهان مختلفه نك مطالعه سى مسئله يه تورلى رنكلر ويره رك ظاهرده بر تعدد حصوله كليوردي . افكار متفاوته نك ذهنده اولان معاني يي تحليل خصوصنده ابراز ايتدكلى استعداده كوره اعطاي حكيمده اختلاف ظاهر اوليوردي .

ستك ضبطى ، حكمك علتى ، ايكي متناقض اولان اثر ك توجهي حقنده وقوعه كلن اختلاف ، سهو ونسيان اصحاب كرامك بعض مسائل فرعيه حقنده اتفاق ايدمه ملرينك اسباب موجب سندن در .

عبدالله بن عمر رضى الله عنهما فخر كائنات افدمزك رجب اينده عمره حجي ادا ايتيش اولديغى سويليوردي . ام المؤمنين حضرت عائشه بونى ايشيدنجه ابن عمر ك سهو آ سويلش اولمى لازم كلديكى بيان بيورديلر .

كبار اصحابدن بر ذات ، حضرت پيغمبر افدمزك « ان الميث يعذب ببكاء اهله عليه » حديث شريفنى روايت ايلردى ؛ شو نص حديثدن آكلاشيلديني اوزره عذابك سبي بكا اولديغنه قائل اولوردى . حضرت عائشه بونى استخبار ايدنجه ، حديثك ورود ايتديكى وجهه ضبط ايديلماش اولديغى سويلد كد نصوكره فخر كائنات افدمز بر يهوديه نك ضياع ابد سندن طولاي آغلامقده اولان يهودى عائله سى كوردكي زمان : « انهم يبكون عليها وانها تعذب فى قبرها » بيورمش اولديغى بيان ايتمكه روايت اولنان حديثى تصحيح بيورمشلردى . فخر كائنات افدمز او كندن بر جنازه كچديكى زمان قيام بيورمشلر . اصحاب كرام دخی بو حالى كورهش وايشتمشلردى . بر مدت صوكره قيام نبوينك علت وسببى تعين خصوصنده اختلاف ايديله رك بعضارى قيامك جنازه ايله برابر بولمى ملحوظ اولان ملائكه يي تعظيم ايجون اجرا ايديلديكى درميان ايلر ؛ بعضارى ايسه موتك دهشت انكيز اولان اوجاع و آلامنى تخطر بيورمى سندن طولاي قيام ايتديكى سويلردى . طبيعيدر كه بو احتمالره قائل اولانلر مسلم وغير مسلم جنازه سنك مرورى ائناسنده قيامك سنت اولديغنه ذاهب اوليورلردى . فقط حسن بن على رضى الله عنهما بونى كورنجه حديثك

خطا اوله رق تعديل ايديلمكده اولدينى اعتقاديله تصحيح ضمننده : « حضور رسالتناهيدين امرار ايديلن جنازه بر يهودى اولوسى اولوب ، اول حضرت باشى اوزرندن آنك كچير بلامسى ايجون قيام بيورمشلردى » ديمشدى .

فخر كائنات افدمز خيبر ، اوطاس غزالرى ائناسنده نكاح متعه يه مساعده ايتيش ، عود تلىرنده ايسه بوندن نهى بيورمشلردى . فقط شو وقع ، جمهور اصحابه ابن عباس رضى الله عنهم آراسنده اختلافك تكوننه سببيت ويرمشيدى : ابن عباس « اولكى مساعده الجاي ضرورتله وقوعه كمش اولوب صوكره اصدار بيوريان نهى ايسه آرتق ضرورتك مندفع اولديغى اعلاندن عبارت در » دييوردي . جمهور اصحاب ايسه نهيك اولكى اباحدي ناسخ اوله رق ورود ايتديكى درميان ايلرلردى .

كوروليوركه احكام جليله فقهيده اولان اختلاف وتشت آرا ارتحال نبويدن صوكره دور اصحابده باشليور . بونك ايجون دها بك جوق عوامل روحيه وتأثيرات محيطيه نك اجراى نفوذيله برابر اجتهادك دخی بك جوق وكليتلى مداخله سى موجود اولديغى مشهود اوليور . حتى دينيله بيلير كه بين الاصحاب تكون ايدن اختلاف ايجون آز جوق ياردمى تصور اولنان بالعموم عوامل خفيه اجتهادك كيزلى برمقدمه سنى تشكيل ايتيش ؛ بناء عليه اجتهاده دخی خفى ، فقط مجهول اولان مقدمه لرك وجودى انكار اولنه ماز ،

عرض ايديلن امثله ده كوريلديكى وجهه اختلافك اوست برده لرى بر درجه آجيلديغى كى همان يا بر سهو ونسيانه ، يا خود خطاء اجرا ايديلش بر ضبط ، يا خود غندى بر تأويله . . . تصادف اوانور . فقط بوقصورلر شخصه عائد اولغله برابر كنديسى اوزرينه بر اجتهاد ، بناء عليه بر حكم شرعى بنا ايديلش اوليور . اشته شرع شريفه تأثيرات شخصيه بويله جه نفوذ ايتيش بولنيور . اختلاف ايديليور . طبيعيدر كه مجتهد ايجون بو حال بر ذله ، بر خطا صاييلور . فقط بو خطاسى حسن نيته باغشلتور ، عبدالله مسئل اولماز . بلكه بذك ايتديكى زحمت ومثقتدن و خلوص نيتمدن طولاي مأجور اولور . ذاتاً بر انسان ايجون او عوامل خفيه نك تأثيراتندن قور تلق بك زياده مشكل ، يا خود بوسبتون امكان خار جنده در . آنكه چون مجتهد خطاسنده معذور كوريلير .

بين الاصحاب اختلافك ميدانه چيتمه سى هر نه قدر ارتحال نبويدن صوكره باشلادى ايسه ده بر جونغك اسباب خفيه سى تا عصر سعادتده احضار اولنمشيدى . بين الاصحاب تكون ايدن اختلافك كيزلى ايزلرى آثار وسنك مشككة نبوتدن اخذ واقباس اولنديغى كونه ، دقيقه يه قدر امتداد ايدر ؛ آندن صوكره دخی برسلسله متداخله حالى الهرق بر حالت نفسيه ، بر جلوه روحيه اولق اوزره نظر تبعمزدن اختفا ايتديكى كوريليور .

بناءً علیہ اوزمانلردہ جزیان ایدن احوال مؤسفہ نك بین الاصحاب
فروعاً تبحر وقوعه كلن اختلافده مدخلی اولامشدر .

صوکی وار قزائلی حلیم ثابت

الخطاطات اجتماعیة

۶۰ دن مابعد

مهیب اردولریله دها کوز اوکنده دوران موکب هایونیه
اوروپا ایچرلرنده تمثال قدرت کبی تجلی ایدن ، خط رجعتک بعدیتی ،
عسکرک یورغونلغنی ، وظیفه سنک اهمیتنی ، مسئولیتک بیوکککنی
ومع ذلک دائماً موفقیتی ، دائماً هدفی دوشونه دوشونه کوزونه
اویقو کیرمه یین سلطان سلیمان قانونینک ایلك اوروپا سفرنده مظفر
اردوسنه هجوم امرینی ویره جکی کونک صباحی علی السحر
اوتاغ هایونی اوکنده هیچقره هیچقره آغلاهیرق وایادی تضرعنی
آچهرق :

— بی حدود عظمتک مالک مطلق ربم ! شریک ونظیری اولیمان
نام سبحانیک اعلای و اوامر السیه که تبعاً عدالتی تطبیق واجرا ایچون
توفیقات ربانیه که اتکا ایدرک بورالر قدر کلن عبد عاجزکی وشو
مجاهد قوللریکی محزون قلمه .. نام جلالک نسبتله برقاریجه قدر
قوتی اوله میان موحد قوللرک ، بشرک اقتدار یته بیلدیکی نسبتده
تجهیز وتسلیح اولندیلر . ظفر ، شان وشرف سنکدر ، مجاهد قوللریکی
محزون بیورمه یارب .. دیه دعالر ایتدیکنی کورن صدر اعظمی
— ظن ایدرم ابراهیم پاشا اوله جق — ودولایسیله اردوسی ارتق یرک
مناعتنی ، یورغونلغنی اونودور ، هر نفر آهنین برعزم ، دولو بر مغویشله
قوشار ، هدفه ، ایلری یه ، وظیفه سی باشه ، ظفره قوشار وبولور ..
اوحا کیتلر ، اوغالیلر ، علم و عملک نتیجه سی دکلی ؟
وشو هپ بیلدیکنم سقوطلر ، هزیمتلر جهل و کسلک نتیجه سی
دکلی ؟

زواللی (کاستانه) یی اناسی باباسی اولنهریورده قوجه سی
اوله جق آدمک مسلمان اولمادیغنی بیلیمور .. احتمال که او بیچاره
آدمجیزده کندیسنک خرسیتان اولدیغندن خبرداردکل .. ایشته دره ک
بیوی بوراسی .. عالمک معتقدات وحسیات وجدانیه سنه قاریشمق کبی
فائده سز وعث بر فکری اوقشامق ایسته مدیکمی تکرار ایدرم ..
مسئله ، مسلم غیر مسلم اولمق مسئله سی دکلدرد مقصود اصلی ، جمع
بشرده ، حیات اجتماعیه الحآت طبعیه ویا مؤثرات داخلیه ویا
خارجیه دولایسیله تولد ایدن امراضدن — که دینی ، علمی ، اقتصادی ،
سیاسی ، مادی ، معنوی ، الخ .. کبی انواعی واردر — برینک محیطمزمده کی
استعداد تعضوینی — عجزمه باقیهرق — تشریحدر ؛ معلومی اعلامدر ..
هرشیدن زیاده وهرشیدن اول محتاج اولدیغمز تربیه وتحصیل
تربیه اسلامیة ، تربیه عثمانیه یی احیا ایلك ، تعمیم ایلك هر یر ایچون
نه قدر لازمه افریقاده کی ولایتمز ایچون ، سوریه وجزیره العرب
ایچون برقات فضله سیله واجبدر ، فرضدر . دستکاهلری ، صنایعی وعلمیه

یوقسه بین الاصحاب وقوعه کلن اختلافات علمیه ده اغراض
شخصیه لوئیاتنه بویانمش اللرک ، غایه املی آرزوی نفسانیه سنه وصولدن
عبارت افکار ردیه اربابنک فرقه قوغالرینه ، سیاست کورولتیلرینه ،
قاریشمش منفعت پرستانه مخصوص دسیسه لرک ذرتما مداخله سی
اولامشدر . دها اصحاب کرام دورنده دین ، شریعت پک زیاده مقدس
بیلنیر ، اغراض شخصیه آلت ایدیلردی .

ابوبکر ، وعمر رضی الله عنهما نك خلافتلری دورنده امت ایچنده
نفاق وشقاق یوز کوسرمامش اولوب هنوز صلح وصلاح دوام ایدیلوردی .
عثمان رضی الله عنہ دورندن اعتباراً امت ایچنده تفرقه دوشمش
حضرت علی نك خلافتی انالرنده ایشه فتنه ، فساد بوسبتون علوریز
اشتعال اولمقده بولنمشیدی . اشته دور اصحابک صوکه سنه لری هپ
بویله کورولتی ایل ، قاوغا ، فتنه وفساد ایل کچور . دور اصحاب
نهایت بولیور ؛ فقط او حال اسف اشمال هپ اوزانوب کیدیور .
مع ذلک شو احوال مؤسفہ نك علم جلیل فقه بر تأثیر اجرا
ایتدیکی هنوز مشاهده ایدیلوردی . علم دها سالم اولهرق ، آچلمش
اولان چیغز اوزرنده ترقی یه طوغرو حرکت ایدیوردی ..

امت آراسنده علمه قیه بیله جک سیاه یورکلی ، بد چهرملی
یوزلر هنوز کورلیور ؛ مشاغل خصوصیه ، مساعی عمومیه یه یاردم
ایدن اللر آراسنده هنوز تحریف علمه واسطه اوله بیله جک حیدود
پیچهلری محسوس اولیوردی ... علم ، دین هنوز سالم بولنیوردی .

ذاثاً علمای اصحاب دائماً — غالب ، منلوب — طرف حقده ثبات
ایدر ؛ حقسز عد ایتدکلی طرفه هیچ قاریشمازلردی . بونکله برابر
حق اولدیغنه شبهه ایتدکلی ایشه هیچ اشتراک ایتزلردی . علمای
اصحاب اکثریت اوزره بی طرف قالیورلردی .

حتی عمار بن یاسر ابن عمر رضی الله عنهما یی حضرت علی طرفه
دعوت ایتدکلی زمان حضرت عبدالله : « بن اویله اهالی اسلامیه نك
یک دیکری آراسنده وقوعه کلن مقاتله یه اشتراک ایدهم » دیه رک
دعوت مذکوریه یی ردایتشلردی . حضرت علی بالذات کنندیسی ایشک
ایچنده ایکن معارضلرینه قارشو چوق دفعه لری بی طرفانه معامله لرده
بولنوردی . ایکنجی صنف فقهادن اولان ابوهریره ، ابوالدردأرضی الله
عنهما نصلسه قاندریله رق معاویه طرفی التزام ایدرمش کبی کورونمشلردی
ایسه ده ایشک ایچ یوزینه واقف اولنجه هان بوندن چیکلشلردی .
ام المؤمنین حضرت عائشه نصلسه قاندریش ، حضرت علینک علمیه
اولمق اوزره تشکلی ایدن طلحه وزبیر حضراتنک فرقه لرینه داخل
اولمشیدی . سعد بن ابی وقاص حضرتلری دخی کورولتیلره اشتراک
ایتمه مش ؛ ابوموسی الاشعری دخی بی طرفلغه میال کورونیوردی . هله
معاویه طرفنده اکابر برعلمای اصحابدن هیچ برذات یوقدی .

دیمک استیورمکه علمای اصحاب علی الاکثر امور سیاسیه اشتراک
ایتمامش ؛ کنندی محیط علمیلرنده امرار حیات ایتلشلردر . دین ،
شریعت دها او وقتلرده اغراض شخصیه یه آلت ایدیلور ؛ علم سربست
بولنیوردی .